

ſcho lihdelli no audſinaſchanas wiſſes iſſtanmu. Beſta ari jaeeweheſo tas, la ſilwekam wajag paſcham ſewi zeenit un laſ ſawu labo ihpachibū neſin, tas ſewi newar zeenit; ari wehl tas kriht ſwarā, la god-kaſhriba pirmā eefahkumā ir ſtipra ſehta pret latru launumu. — Bet tas gan ir eeteizanis, la ar ſlawu jaſbit ſoti apdomigam, tapēz la wiſa briſsi ween war tapt par famaitaſchāmu.

4) **E**fi ari pazeetigs ar sawu behrnu. Nereeti noteel tà, ka wezaki, behrnuus ribkodami, išurosoli nepazeetigi. Gan teesa, ka behrnuu wajag buht weisslam un schirgtam pee darbeem, bet daschu reisi atgadas darbs, kur winsch sawas neweillas rozinastà newar peelit, kà mehs sawas. Schahdås reissas nereti wezaki iſturas nepazeetigi, un tas ir loti ne-weetå. Ja to war manit, ka winu tuhlaſchanas nahl no flinkuma, tad der wineem usſault, bet ja tas nahl no neprashanas, tad ir loti eeteizami, ka mehs winus isdarischana pamahzam, jeb ari pat parahdam, kà darbs darams.

5) Neapspeed behrna gribu, bet audse winuta, ka ta paleek arweenu apalsch tawas gribas. Schis ir tas gruhtalais no wijsen us-dewumeem; jo pareiso zetu schint darba tilai retam isbdodas atraast. Sinu wezakus, kuri sawus behruus masumā ta audsejuschi, ka wareja teilt, tee bija pilnigi tehwa gribai padewuschees, bet schee paschi behrni, leeli preeauguschi un no tehwa waras atswabinaju-schees, mi atkal gribaja tapat tehwa gribu apalsch sawas nostahdit, zaur to iszehlās behdigis zihnisch, kas saplosija un ispostija familijas laimi lihds pamatam, behrni sawu tehnu ar firdsehsteem aiswaeda kapā. Tapat atkal ildeenas dabonam redset wezakus, kuru griba jau stahw apalsch masu behrnu gribas. Reahdi atkal no schahdas istureschanas tee angli, to ktrs waran redset. Tapēz, ka jau teizu, atraast wi-dejo, to selta zetu, ir loti gruhti. Bet lai nu zit neezik scho zetu waretu ar wahrdeem apsikmet, tad ir nepeezeschani wajadsigs, ka ik weens vassit sawa behrna dabu, fewischki wina gribu. Behrna griba pirms 8. dsihwes gada ir loti neaprobeschota, ta ta tas ir deesgan gruhtis usdewums, scho pilnigi sapraast. Bet lai nu ilweenam, kas to gribetu darit, buhtu pee la turetees, tad pefishmeschu kahbus wispa hrigus eewe hrojumus, kas silhmejas us behrna gribu. Tee buhtu: a) Behrns dara to, kas winam patik un tilai reti to, kas peenahkas; b) behrns dsihwo preeksch preekeem, bet nelad preeksch kaut ka dauds mas no-peetna; z) behrns, sinamā wezumā, grib isnihzinat leetas, kas wina rokā nahk; d) behrns dara wisu

b) Original-sinovjumi.

la wina tilai reti la griba, bet wairak la insintis parahdas. Nudsetaja usdewums nu ir, no scha wahja gribas asna isaudset leelu un zetu toku, ne-
lokamu zilwela gribu. Neweens lai nedoma, la
schos behrnia gribas dihgkus buhs iñnihzinat, tåpat
ari lai neweens nedoma, la schee dihgli ta attihstami,
la behrns isaug par ta faulto teepschu. No pirmä
darba isaugs zilwels, las latram wehjam pakat
skreen, no otra ihüs stuhrgalvis; tapëz man atkal ja-
atgahdina, la wezakeem peenahkas isfredset to widejo,
to felta zelu. Kä tas isdarams, to raudfism us
preekschu isslaidot, turedamees pee teem behrnia
gribas parahdijumeem, kurus papreetsk ussimeju.

No eekſchjemes.

a) **Maldibas leetas.**

„Olefschu mehra leetoschanas aisleegums. „Widsemes Gub. Aw.“ issludinats feloschs nosazijums: Widsemes pilsehtās, pahrdodami daschadus

jas. Mahzat winām paschustizibū, paschvalidsibū un strahdigumu. Mahzat winām, ka godigs amatneeks, atložītām peedurķem un preefschautu preefschā, ari bes lapeikas mantibas, ir wairak wehrts, nelā wefels duzis gresni gebrusjchos un lepnu deenas saglu. Mahzat winām dahrſu darbus un brihwās dabas preekus. Mahzat winām, ja jums preefsch tam nau-das deesgan, ari muisku, dailes un mahklu, bet ap-domajat latru reis, ka tahs ir tik blakus leetos. Mahzat winām, ka pastaigatees ir dauds wēseligaki, nelā pabraukatees un ka lauku pulites ir toti jankas teem, kas tahs apluhko. Mahzat winām eeniſt tul-schu iſlikšanos un ka, ja reis ir teikts „ja“ jeb „ne“, tad tā ari pateesi domā. Mahzat winām, ka laime laulibā neatkarajas wiſ no ahrejas lepnas dſihwes un no wihra bagatibas, bet weenigi no ta, laħds wi-nom rafsturs.

Ja juhs nu s̄ho wiñām esat eemahzijuschi un
wiñas to labi sapratushas, tad laujat wiñām, tad
laiks peenahzis, meerigu ūrdi apprezeetees; wiñas tad
ihsto zelu atradis weenas paschas. A—eets.

Fonografs kā sweschu valodu skolotajs.

Muhſu laikds atrodas wiſwiſadas berigas grahmatas, no kurām eespehjams ſweschas walodas iſmahzitees ir bes ſkolotaja. Weenigais ſchlehrſlis, ſweschas walodas mahzitees, ir taſ, ka truhſt pareiſas iſrunas, un ta ir ta galwenā leeta, ja kohdu walodu aribam pamatiqi eemahzitees.

audumus, tirgotaji leeto ka mehru Sweedru olekti. Ta ka schis mehrs likumā nelur naw minets wi ta tad teeju eestahdem naw eespehjams scho mehru nekahdi kontrolet, waj pahrdeweji to leeto wina ihse-nibā un ta, ta schim mehram naw nelahda paraango ar likumu krahjumā XI. sehj. II. datā 660. art vi-neteem stempeleem, tad Wina ekselenze Widsemes gubernatoria fungs atrabis par derigu, wi-seem tirgotajeem aisleegt leetot ta faukto olekti, pahrdodot lautkahdus audumus. Audumi pahrdodami pehz likumā nosazitā arschin u un werscholu mehra. Kas scho obligatorisko nosazijuma pahrkāpi, top soditi us sodu likumu 1173. art. un us zaur meer-teefnesehem usleelamo sodu 29. paragrafā pamala.

Schis obligatoriskais nosazījums top darīts finans
vispārībai preišsā eeweħrosħanas un top išlīts
pilsehtu polizi jami par peenahklumu, stingri uš to kah-
fotees, ka, uš minetā likuma 4. punkta pamata iši
obligatoriskā nosazījuma saturē top išlāris wijsās po-
lizijas pārvaldēs, ka arī wijsās tirdsneežibas eestah-
dēs, kur minetās prezēs top pārbdotās.

Teesu ministerijas budžets 1892. gadā,
kā „Graschdanins” fino, savdē isdewumis buhs
25,413,236 rbt. leels, t. i. 1,300,000 rbt. leels, nekā tas bij schajā gadā un gandris pa 2,000,000
rbt. leels, nekā 1890. gadā. Schahds leels, isde-
wumis dibinajas us to, ka jaundā teesu reformas ta-
puschas eemestas daschās gubernās un nowadīs, kur
lihds schim bijuse wežā teefaschanas lahtiba. Gal-
venās isdewumu sumas schahdas: 1) Ministra un
wina paliga ustrai 27,440 rbt., 2) departamenta un
teesu ministerijas kanzlejas ustrai 298,745 rbt., 3)
senata kasazijas departamenta ustrai 625,620 rbt.,
4) teesu palatu ustrai 1,398,419 rbt., 5) apgabala
teesu, pilhehtas un meierteeneschu eestahschu ustrai
17,704,912 rbt., 6) teesas eestahschu namu ustrai
1,249,353., 7) valdoschā senata un winam padoto
eestahschu ustrai 933,600 rbt., 8) wežas prokuratu-
ras ustrai 245,362 rbt., 9) preefsh aislomandeju-
meem us sapulzem un zela naudam 1,053,000 rbt.,
10) preefsh ar teesas darischanam faistiteem isdewu-
meem 1,018,000 rbt. u. t. t. Nahloscham gadami
gaidami teesu ministerijas eenehmumi, kad to apluhko
apalās sumās, buhs schahdi: 1) senata tipografijas
eenehmumi 910,000 rbt., 2) teesas kanzlejas un stei-
pelu nodokli 245,000 rbt., 3) privatadwokatu no-
dokli par winu apleezibam 110,000 rbt., 4) soda
naudas no svehrinateem par neatnahkščamu us seh-
dem 10,000 rbt., 5) daschi leeti eenehmumi 10,000
rbt., par wiſu kopā 2,380,000 rbt.

reis bes grafcha.*¹) Saprotais, nu naw eespehjauns eegahdatees ne jaimeezibas rihku, ne wajadfigas pahrtikas un no atpalat braufschanas naw ir kedomat. Tuhsitoscheemi aigahjeju, gaibitās laimes nepanahkuschi, ar leelaku preelu nahktu atpalat u dsimteni, bet tas bes lihdsekleem naw eespehjauns. Nu atleekas, waj nu strahdat wehrgu darbus pee ne laba ehdeena, jeb mirt hadā un daschadās slimibās Tadēl, lai noschehloschana nenahktu par wehlu, ijabut usmanigam. Un wiss schis aiseefschanas emeels ir deesgan schaubigs. Te tif leekas kahde Brasilijas agenta usskubinafchanas darbs. —p—

No Asareem (Rigas juhralā). Preessch gadeem 3 scheeenes svejneeki noslīhla juhā, ne tāhlu no Leelupes grīhwās. Tagad atkal notīkta hāds pat behdigs gadījums. Nakti no 14. us 15. oktobri, lehnām wehjinam puhšot, 2 scheeenes svejneeki, panemādi lihds palibgu, iħreju, eebraukuschi juhā u sveju, bet otrā deenā, kad bija fazeħlees stingrs juhreas weħjisch, malā nahlot, preti Asarri kapeem, wiñi noslīhlučhi. Ir jau pasihstama leeta ka muħju svejnekeem pee stingra juhreas weħja malā peenahlschana wiħbailigakā leeta; jo wilnis, kas u juhreas flaiķi lingo, malā nahkdams, fazelas kā ehla un tad plihst. Wai! tad teem, kas schini azumirkli atronas wilna tuwumā: laiwas teek peepilditas wa apsweestas. Kā ari notizis mineteem trim nelaimi gajeem. Malā, kur juhre wairi til 10 pehdu d'sila laiwa tituże peepildita un pehz tam apsweesta. Sliħksioschee gan kleeguschi pehz paliga, gan iħseħlu schi airi un iħsteepuschi rokas, lo wiñi turpat netahli ziti svejneeki redsejuschi un d'siredejuschi, tomr̈ pe wiſam puhlem palidsibas sneegschana bijuse ne-eespehha jama. Til nahloščā nakti, kad weħjisch palika, peelaidigaks, bija eespehjams mellet nelaimigos, bet nelaimes weetā atrada til iħgħastos tiħllus, kahdu 20 gabalu, no kam nɔprotams, ka laiwa, kura ari pa wiſam masa, bijuse stipri lahdeta. Til pehz 2 deenam atrada 1 nelaimigo, un ari ne tai weetā, belabu gabalu tħallak u Kauguru puñi. 2 noslīhlučħo apraud seewas un nepeeħauguschi behrni, to weenu - fadereta bruhtie, ar kuxu driħs buhtu bijusħas kahsas.

No Salas. 16. oktobrī dabujam pirmo salutās muhs pamudināja, nozirst wehl atlīkūšos laukumā — kahpostus, kurus aizvīsimam ap Mahrtim laiku uš Rīgu. Tas gan mums brangi patik, ka Rīgas pilsehta likuse brugēt muhsu *Slokas* leelzelis līdz Dzeltenajam krogelim, tā ka pa to laischan „kā pa ripu”, kā paschi sakam, bet pascheem sawu zela gabalu kreetnaki uskopt, tas dascham no mums nemas netik; usbirdinam pahra weschemelu kahdu ne kahdu bruntšu un ta leeta darita; tapēz oktobrī sahkumā weetejais zela rewidenta kgs usdewis kahdeem 25 jaunmeeleem, lai sawus zela gabalus par jaunu klahti. Tas pats ari wairakeem Pinkeneekeen jadarot.

No Klawkalnes, Skujenes draudzē. Tumschā naktū eestahjotees, nuhs it beeschi apmelle tā saulte „kambarišchu oschkeri“. Kahdā mehrā no mineteen weikalnekeem teekam apmelleli, to zeen. Iasitais no pratis no ta, kad usralju kahdas sahdsibas. Klawkalnes muishas arendatoram issaga no peedarba 9 puhrs meeschu. Turpat valineezei Sk. sagli, kā domajams deenā no kweezeena dabujuschi manit ūvenu, dodas tuhlin nahkoschā nakti, ajsnemtees swaigas galas. Bet wihrineem schoreis laime nesmaidija: jo domat nolikshanas weetā atraduschi tikai alnas un kahdi gabalinu galas. Masgruntineelam R. nosaga ahdas lenzes (schlejaš). N—lam, peeletekā ūlambari ee lausdamees, uszehluschi trihs greestus un tad na durwim tehnu tehnu atflehgu atmuhkējuschi. Tu isoschkerejuschi wiſas drehbes, gribedami waj naudī atraſt, un labakās wiſas lihds panehmuschi, kā: audellus, wadmalu un paschuhliās drehbes, pee tam ne taupidami ari sweesta spainiti. Ari kamīnu pagastī mineteē brahli, kā dīrbdams, nesnausch. — Trak suni ūhe ir maniti un tadēt ūusi teek zeeti tureti no lam ari oschkeru brahleem labums, jo war ne trouzeti ūwui tumſibas darbu turpinat. — No 9. u 10. oktobri nodega B. rentineelam rija ar wiſi ūkursteni. Uguns zehlons nesinams. — 15. oktobri no rihta nuhs pirmais sneega debess apmelleja

No **Skujenes**. Ar preeku waram zeen. „Mahi Weesa“ lafitajeem pasinot, ka 6. oktobri, ka plaujas svehifikos, deewkalposchanu Skujenes basnizā noturejzen ar ilgoschanos gaiditais zeen. Kasper tehwīs Mums wiſeem par preeku winsch ari ar scho pasch nahklumu paliks mums par garigu ganu. Minetā swohtdeena basniza bij tikuſchi no laudin apmekleta. — Swohtdeen, 13. oktobri, tika noturets basars Skujenes muſchias kroga augſcheja sahle, par labu truhkuma zeetejeem zaur neauglibu. Koses par reiſtigas draudzes preesteris ari latru swohtdeena draudzi usutudina, lai sawu artawinu dahwina truhkuma zeetejeem. Kads Koses draudzes locekliſ.

No Preekuileem. Preekuleescheem 5. oktobr
bija deesgan swariga deena, kas daschu labu pagasta
lozelli firdi aiskustinaja, jo no numis schkühras mi
nisterijas skolas skolotajs Jahnis Awtotina lunga
cīsedoma, us Polinomas drudses skolu. Ni pa

^{*)} Brasilijas agenti aīgabījēiem gan apsola gandrīz waīfu par krihvju: zelu, usturu, pat naudu, bet tikai pēc foliānas arīveen paleel. Kad iahds nelaimīgais turp aīgabījē tad ir jau parasti leeta, ja nedavu itin nesa.

wadišchanu bija sapulzējusies vācīji pagāja logeti.
Skolotājs Melbārdi kgs tureja schēkšanās runu;
pehž tam Awtina kgs pats runaja, ka winsch wiſeem
spehleem puhlejees Preekuleſchū un pagasta labā.
Pehž tam daschi draugi winu wehl pawadija lihdi
Zehſim. 4. oktobri peenehma par skolotāju O ūl
Igu no Rosbergu pagasta, kuru 14. oktobri ar leelu
preeku un gawilem fanehmam. Tāni pat deenā
Preekulu ministerijas skola eefahla seemas darbo-
ſchanoš. — 17. oktobri pee mums aukstums paroh-
dijas lihbs 3 gr. R., bet tagad attal atmetās mihiņgs
un 19. oktobri lija leetus. — Wehl arweenu janos-
schehlo, ka pee mums laikrakstus un webstules newar
laikā dabut rokā. J. P.

No Raunas pils. 3. oktobri Raunā notureja leelo tirgu, bet ar tirgoschanos vežas pavaahji; lopi maksaja lehti. Sihwais un baitits turpreti tapa us-zihtigi baudits, tā ka us wašara puši redseja sau-nellus jau grahwa malā gušam. J. P.

No Weselauslas. Nakti no 2. us 3. oktobri Weselauslas Pakodes krodsmeekam A. iskeawata bu-fete. Vainigee tuhlin apzeetinati jaour uradnisa tga palidisbu. J. P.

„No Lugaschu pils. Behdu wehsts, ka Lugaschu leelskunas ir miris, it abtri isplatijas 12. oktobri.

Un kuram gan, kas to pasina, tas nedarija sirdi skumju! 17. oktobri nelaiki pawadija no Lugaschu pils us pehdejo busas weetinu, Lugaschu kapsehtā, kur tika guldināts sawas familijas kapds. Veeminētā behru deenā Lugaschu walsts saimneeki lihds ar ziteem pulzejās Lugaschu pili, lat waretu sawant miļlam leelkungam pehdejo miļleistiņu parahdit, to pawadot us meera weetinu. Saimneeki lihds ar muischas saimi pulzejās sahle, kur aīsgahjejs duseja sahrlā. Pehz mahzitaja Gaigal kga išvadīšanas wahrdēem Wahzu un Latveeschu walodā, miļla aīsgahjuščā peederigee un draugi to išnesa, kur tad to sanehma walsts saimneeki, to neschus nesdami us lapeem, kahdas 5 werstes tahlu. Zelā bija no saimneekiem divi it gresni goda wahrti zelti un tai weetā zetsch

abejās pusēs ar eglitem nospraudīts. Nepahrredsami lauschu pulki pawadija behru gahjenu. Pee kapa, pehz wišpahrigi nodseedatas dsefmas, aislaneja balsīga dseedaschana no Lugaschu draudses jauktā lora. Pehz noturetas mahzitaja runas Latvieschhu un Wahzu walodā, kurā tika tehloti nelaika nopolni, un tad nelaikis bij eesvehtīts us pehdejo dušu, runaja Walkas draudses schlesters Pawasar lgs, bijuschu draudses skolas seminarijas audselku wahrdā, norahdīdams aīsgahjuschā puhsinus skolas un seminarijas labās un dahwinaja winu wahrdā kroni. Pehz atkal nodseedatas balsīgas, dsefmas, runaja Muhl lgs igauniski, norahdīdams aīsgahjuschā nopolnus pee Lugaschu draudses pa 50 gadeem, ko parahdījis, par peeminetās draudses preekschneelu buhdams. Tad wehl lawru kroni uslīka us kapa Luga-

šu pils pagasta fainneeti „is pateizibas savam mīhlam leelsungam Karlam v. Wrangel”, pehz kam kahds no grunteekem faiza it mīlus pateizibas pilnis wahrdus, par to, ko tee no wina bandijuschi. Tā tila us pehdejo dusu pawadits Lugaschu pils dsimtlungs un ilggadejais bijuschais Lugaschu dr. bāsnīzās preelschneeks, leelsungas barons Karlis v. Wrangels. Wairak nekā 50 gadus tas Lugaschu pili waldijis un pa wiseem cheem gadeem tas savam pagastam arweenu mīlku ūrī un devigu roku rahdijis, neween tad, kad pagasts stahweja muishas pahrsinashanā, bet ari tad, kad 1867. g. tas pehz likuma palika neatkarīgs no muishas. Tad nelaikis dauds ir pagastam palidzejis, kad pagasts 1867. g. zehla pagasta namu, leelsungas dahwinaja wisu materialu. 1871. g. pagastam pahredewa par 140 rbt. dalderi 32 dalderus leelu Silmūhrneeku zeematu, ko pagasts winam, kā ari kredites heedribai tuhslit ūmalksaja. Tas ari bija wina nopolns, jo kad barons Karlis v. Wrangels 1841. g. nsnehma Lugaschu pili, tad Lugaschu pagastam tik drusku par 300 rbt. pahral bijis pagasta ihpaschums un kad pagasta lahdi 1867. g. pehz likumeem atdewa pagasta wezakam, tad tur bija wairak kā 6000 rbt., kas zaur nelaika kreetno pahrvaldibu bija wairojusches. Un kad 1871. g. pagasts fahla few div-

laugwigu 12 ajs garu un 5 ajs platu skolas nama no dedsinateem keegeleem zelt, tad atkal nelaikis dahwinaja wišu materialu par welti. Tāpat wiſch dahwinaja 1883. g. zelamai ubagu mahjai wišu materialu, kā ari muischā 1853. g. no semes akme neem zeltas, 18 ajs garas magasinas weetā 1884. g. us pagasta ihpachumu preefsch magasinas uszehla tilpat garu ehku no dedsinateem keegeleem ar ſawu materialu, tas pagastam bij til jaapeewed. Wehl il gadus tas dewa preefsch pagasta, nabagu un skolas nama no ſawa mescha 172 ajs arſchinu garas maskas, nemdamis til 3 kap. par ajs mescha naudas. Kad pagastam wehl paſcham skolas nebija, tad pagasta ſkolu tureja muischā, pats ſkolotaju algodamis. Bīk ſahles wahnekeem narv muischā demis. aik reiſas

ar saweem firgeem ahrsti wedis! To darija til
wina mihtodama, palidfigā firds. Zil winsch naw
palidsejis tahdeem, kas iſglikhtojas augſtſkola, zil
seminarijas audſelneem, zil aprinka ſkoleneem. Zil
naw, kas no wina palidſibu baubijuschi? Kea winsch
buhtu ar lahdū teesajees, woj lahdū if mahjam iſ-
metis, to neweens naw peddſihwojis. Tahli tas bija
pasihſtams kā taisns un palidfigs lungs un teefcham,
ari wareja teift, ka nuibſchā taisniba tam bija qođs

